

39 členov vere

1. Vera v Sveto Trojico

Obstaja en sam živi in pravi Bog, večni in brez telesa, nedeljiv in brez strasti. Poseduje neskončno moč, modrost in dobroto. On je Stvarnik in Ohranjevalec vseh stvari, tako vidnih, kot nevidnih. Znotraj te Edinosti Božanstva so tri osebe, enega bistva, moči in večnosti, Oče, Sin in Sveti Duh.

2. O Besedi ali Božjem Sinu, ki je postal pravi človek

Sin, ki je Očetova Beseda, je od večnosti rojen iz Očeta ter je pravi in večni Bog, enega bistva z Očetom. V telesu blažene device Marije je od njenega bistva privzel človeško naravo, tako, da sta v njem nerazdeljivo združeni v eno osebo dve celotni in popolni naravi, tako Božanstvo kot človeškost. Iz teh dveh narav je en Kristus, pravi Bog in pravi človek. On je resnično trpel, bil križan, umrl in bil pokopan, da bi nas spravil z Očetom in bil daritev, ne le za izvirni greh, ampak za vse osebne grehe ljudi.

3. O Kristusovem odhodu pred pekel

Kot je Kristus umrl za nas in bil pokopan, ravno tako moramo verovati, da je potem šel pred pekel.

4. O Kristusovem vstajenju

Kristus je res vstal od mrtvih, s telesom, sestavljenim iz mesa, kosti in vsega, kar spada k celotnosti človeške narave. V tem telesu je šel v nebesa, kjer sedi do poslednjega dne, ko se bo vrnil soditi vse ljudi.

5. O Svetem Duhu

Sveti Duh izhaja iz Očeta in Sina. On je istega bistva, veličastva in slave z Očetom in Sinom, pravi in večni Bog.

6. O zadostnosti Svetega pisma za zveličanje

Sveto pismo vsebuje vse stvari, potrebne za zveličanje. Iz tega sledi, da če česa ni v Pismu, oziroma, se tisto ne da dokazati iz njega, se tudi ne more zahtevati, da bi katerakoli oseba to verovala kot člen vere. Enako ne moremo istega smatrati kot potrebno oziroma zapovedano za zveličanje. S Svetim pismom mislimo vse tiste kanonične knjige Stare in Nove zaveze, katerih avtoriteta ni bila v cerkvi nikoli sporna.

Imena in število kanoničnih knjig Stare zaveze:

Prva Mojzesova knjiga

Druga Mojzesova knjiga

Tretja Mojzesova knjiga

Četrta Mojzesova knjiga

Peta Mojzesova knjiga

Jozue

Sodniki

Ruta

Prva Samuelova knjiga
Druga Samuelova knjiga
Prva knjiga kraljev
Druga knjiga kraljev
Prva kroniška knjiga
Druga kroniška knjiga
Ezra
Nehemija
Ester
Job
Psalmi
Pregovori
Pridigar
Visoka pesem
Izaija
Jeremija
Žalostinke
Ezekiel
Daniel
Ozej
Joel
Amos
Abdija
Jona
Mihej
Nahum
Habakuk
Sofonija
Agej
Zaharija
Malahija

Kot pravi Hieronim, bere cerkev ostale knjige kot zgled za življenje in navodila za vedenje, ne more pa jih uporabiti za vzpostavitev verskih nauk. V to skupino spadajo:

3. Ezdrova
4 Ezdrova
Tobit
Judita
Ester (preostali del)
Knjiga modrosti

Sirah
Baruh
Pesem treh mladeničev
Suzanina zgodba
O Belu in zmaju
Manasejeva molitev
Prva knjiga Makabejcev
Druga knjiga Makabejcev

Vse knjige Nove zaveze, ki so splošno sprejete, priznavamo in štejemo za kanonične.

7. O Stari zavezi

Stara zaveza ni v nasprotju z Novo, kajti iz Stare kot iz Nove zaveze se po Kristusu podarja človeštvu večno življenje; on je namreč, kot Bog in človek, edini Srednik med Bogom in človekom. Tistih, ki trdijo, da so se očaki ozirali le na minljive obljube, ne smemo poslušati. Čeprav je bila Postava dana od Boga po Mojzesu, ni zavezujoča za kristjane v stvareh obredov in bogoslužij, pa tudi njene civilno-pravne naredbe niso obvezujoče za nobeno nacionalno državo; toda noben kristjan nima pravice do neposlušnosti do tistih zapovedi, ki jih uvrščamo med moralne.

8. O treh simbolih vere

Tri simbole vere, to so: nikejsko-carigrabski, Atanazijeva in apostolska vera, je treba v vsem sprejemati in jih verovati. To pa zato, ker je moč njihovo vsebino dokazati z definitivnimi stališči Svetega pisma.

9. O izvirnem ali podedovanem grehu

Izvirni greh ni le v posnemanju Adamovega zgleda, kot brezplodno trdijo pelagijanci. Videti ga je treba v grešnosti in pokvarjenosti, ki jo najdemo v naravi sleherne osebe, ki je Adamov naravni potomec. Posledica tega je, da je človek zelo oddaljen od izvirnega stanja pravičnosti. Njegova lastna narava je nagnjena k zlu, tako da je njegova mesenost vedno nasprotna Duhu. V vsakem človeku, ki je rojen na ta svet, najdemo to nagnjenje, ki si resnično zasluži Božjo jezo in obsodbo. Ta okuženost človeške narave vztraja celo v na novo rojenih osebah. Poželjivost grešne narave, ki se v grščini imenuje fronema sarkos, in jo različno prevajamo kot modrost ali pohoto ali naklonjenost ali kot poželjivost grešne narave, ni pod nadzorom Božje postave. Čeprav za tiste, ki verujejo in so krščeni, ni obsodbe, smatra apostol vse tovrstne želje za grešne.

10. O svobodni volji

Človekovo stanje po Adamovem padcu je takšno, da se sam s svojimi naravnimi močmi in dobrimi deli ni zmožen obrniti ali pripraviti sebe k veri ali h klicanju Gospodovega imena.

Zato nimamo moči, da bi opravljali dobra dela, ki bi bila vsečna in sprejemljiva za Boga, razen po Božji preHITEVAJOČI milosti, ki smo je deležni po Kristusu,, da nam daje pravo hotenje in šele potem v nas nadaljuje svoje delo.

11. O človekovem opravičenju

Pred Bogom štejemo za pravične izključno na temelju zasluženja našega Gospoda in Odrešenika Jezusa Kristusa, in ne na račun naših dobrih del in zaslug. Zato je nauk, da smo opravičeni samo po veri, najbolj zdrav in krepcilen nauk. O njem govori popolneje Homilija o opravičenju.

12. O dobrih delih

Četudi dobra dela, ki so sad vere in sledijo opravičenju, ne morejo nikoli opraviti sprave za naše grehe ali se spoprijeti s strogo pravičnostjo Božje sodbe, so vseeno Bogu vsečna in sprejemljiva v Kristusu ter nujna posledica, izvirajoča iz prave in žive vere. Živa vera se torej popolnoma spozna po dobrih delih, kakor se drevo spozna po svojih sadovih.

13. Dela pred opravičenjem

Dela, opravljena pred sprejetjem Kristusove milosti in navdiha njegovega Duha Bogu niso vseč. To pa zato, ker ne izvirajo iz vere v Jezusa Kristusa. Ta dela tudi ne naredijo človeka sposobnega, da bi prejel milost ali (kot pravijo učenjaki), da bi zaslužil milost kongruence. Nasprotno, tista dela, ki niso storjena po Božji volji in zapovedi imajo po našem mnenju brez dvoma naravo greha.

14. Dela, opravljena preko dolžnosti

Nauk o prostovoljnih delih, izvršenih poleg, preko in iznad Božjih zapovedi, ki se včasih imenujejo dela preko dolžnosti, ni možno učiti brez predrznosti in brezbožnosti. S takšnimi deli ljudje ne izražajo Bogu le tistega, kar mu dolgujejo, ampak, da počnejo več, kot so dolžni. Toda Kristus pravi: »Tako tudi vi, ko naredite vse, kar vam je bilo ukazano. Govorite: 'Nekoristni služabniki smo'.«

15. O Kristusu, kot edinem brez greha

Kristus, ki je resnično prevzel našo človeško naravo, nam je bil v vsem enak, razen v grehu. Slednjega je bil prost tako na telesu in duhu. Prišel je kot brezmadežno Jagnje, da bi z žrtvijo samega sebe, ki jo je opravil enkrat za vselej, odzvel grehe sveta. V njem ni bilo greha, kot pravi sveti Janez. Toda vsi drugi ljudje, čeprav smo bili krščeni in nanovo rojeni v Kristusu, še vedno na veliko načinov grešimo. Če rečemo, da smo brez greha, zavajamo sami sebe in resnice ni v nas.

16. Greh po krstu

Vsak greh, storjen po krstu, ni greh zoper Svetega Duha in s tem neodpuSTLJIV. Zato za

tiste, ki po krstu ponovno padejo v greh, ni mogoče razglasiti daru spokorjenja kot nekaj nemogočega. Po prejemu Svetega Duha lahko še vedno odtavamo od milosti, ki nam je bila podarjena in pademo v greh; po Božji milosti pa se lahko spet dvignemo in poboljšamo. Zato si zaslužijo obsodbo vsi, ki trdijo, da v tem življenju niso več zmožni grešiti, pa tudi tisti, ki odrekajo možnost odpuščanja takim, ki se iskreno kesajo.

17. Vnaprejšnja določitev in izvolitev

Vnaprejšnja določitev za življenje je večni Božji namen, s katerim je Bog še pred stvarjenjem sveta v svojem načrtu, ki nam je skrit, trdno določil, da bo rešil prekletstva in kazni tiste izmed človeštva, ki jih je izbral v Kristusu in jih po Kristusu, kot posode, določene za čast, privedel k večnemu zveličanju. Zato so tisti, ki jim je bila od Boga podarjena tako odlična blagodat, poklicani v skladu z Božjim namenom po njegovem Duhu, ki deluje o primernem času. Ti po milosti ubogajo klic, brezplačno so opravičeni in postanejo posvojeni Božji sinovi, upodobljeni so po podobi njegovega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa in zvesto hodijo opravljajoč dobra dela, na koncu pa po Božjem usmiljenju dosežejo večno srečo.

Pobožno premišljevanje nauka o vnaprejšnji določitvi in naši izvolitvi v Kristusu je polno prijetnega, veselega in neizrekljivega okrepčila za pobožne in za vse, ki v sebi čutijo delovanje Kristusovega Duha, mrtveč dejanja grešne in pozemske narave ter dvigajoč svoje misli k vzvišenim in nebeškim stvarim. To premišljevanje utrjuje in potrjuje njihovo vero v večno življenje, ki ga bodo uživali po Kristusu in v njih razvema gorečo ljubezen do Boga. Za radovedne in neduhovne osebe, ki so brez Kristusovega Duha, ki bi jim nenehno predočal sodbo Božje vnaprejšnje določitve, pa je ta nauk nevarna past, ki jo uporablja hudič, da jih požene v obup, ali v lahkomiselnost in nemoralno življenje, torej v stanje, ki ni nič manj nevarno kot obup. Zatorej moramo sprejeti Božje obljube na način, kot je podan v Svetem pismu, s svojimi deli pa moramo slediti Božji volji, ki nam jo jasno razodeva Božja beseda.

18. O odrešenju, ki je le v Kristusovem imenu

Za pogubljene moramo šteti tiste, ki si drzneje trditi, da se bo vsaka oseba odrešila po življenjskih pravilih ali religiji, ki jo izpoveduje, če se le iskreno trudi živeti po teh pravilih in v luči narave. Sveto pismo nam namreč razglša, da je odrešitev za ljudi zgolj v imenu Jezusa Kristusa.

19. Cerkev

Vidna Kristusova cerkev je občestvo vernih, v katerem se oznanja čista Božja beseda in pravilno podeljujejo zakramenti, skladno s Kristusovim naročilom, ki se nanaša na stvari, ki so nujne za njihovo primerno podeljevanje. Rimska cerkev se enako kot jeruzalemska, aleksandrijska in antiohijska cerkev moti, pa ne le v praksah in oblikah češčenja, ampak tudi v stvareh vere.

20. O vodenju cerkve

Cerkev ima oblast, da določa oblike bogoslužja in obredov ter razsoja v spornih zadevah okoli vere. Cerkev nima nikakršne zakonite moči, da bi zapovedala katerokoli stvar, ki nasprotuje pisni Božji besedi. Nezakonito je tudi tolmačenje enega odlomka iz Svetega pisma, ki bi nasprotovalo drugemu odlomku. Čeprav je cerkev priča in varuhinja Svetega pisma, ne sme proglasiti ničesar, kar bi nasprotovalo Svetemu pismu, niti ne sme nikogar siliti verovati v stvari, dodane Svetem pismu, češ, da so nujne za odrešenje.

21. O avtoriteti cerkvenih zborov

[Enaindvajseti od prejšnjih členov je izpuščen, ker je delno lokalne in civilne narave, deloma pa je zajet v drugih členih.]

22. O vicah

Rimski nauk, ki se nanaša na vice, odpustke, oboževanje in čaščenje podob ter relikvij in klicanje svetnikov je po neumnem začeta ničevost in nima nobene svetopisemske utemeljitve. Še več, to učenje je v nasprotju z Božjo besedo.

23. O služenju v občestvu

Ni prav, da katerikoli človek prevzame službo javnega pridiganja ali podeljevanja zakramentov v občestvu, preden je zakonito poklican in poslan, za opravljanje te naloge. Zakonito poklicani in poslani pa so tisti, ki so jih k temu delu izbrali in poklicali možje, ki imajo od občestva dano avtoriteto, da kličejo in pošiljajo tovrstne služitelje v Gospodov vinograd.

24. O uporabi razumljivega jezika v občestvu

Uporaba jezika, ki ga ljudje ne razumejo, pri javni molitvi in podeljevanju zakramentov, je v popolnem nasprotju z Božjo besedo in navadami zgodnje cerkve.

25. O zakramentih

Zakramenti, ki jih je postavil Kristus, niso le znaki ali simboli kristjanove veroizpovedi, ampak zanesljive priče in dejavna znamenja Božje milosti in njegove dobre volje do nas. Preko njih Bog v nas nevidno deluje, tako da oživlja in hkrati krepi ter potrjuje našo vero vanj. Kristus je v evangeliju vzpostavil dva zakramenta, sveti krst in Gospodovo večerjo. Ostalih pet tako imenovanih zakramentov (birma, pokora, sveti red, sveti zakon in poslednje maziljenje) ne smemo gledati kot na evangeljske zakramente. To pa zato, ker gre pri nekaterih za napačno sledenje apostolskim praksam, pri drugih pa za stan, ki ga odobrava Sveto pismo. Ti nimajo iste narave kot krst ali Gospodova večerja, saj pri njih manjka od Boga zapovedan vidni znak ali obred. Kristus tudi ni ustanovil zakramentov, da bi jih gledali ali nosili naokrog, ampak, da bi jih pravilno uporabljali. Le tisti, ki jih

vredno prejemajo, dobijo od njih blagodejni učinek ali delovanje. Po Pavlovih besedah si tisti, ki jih nevredno prejmejo, nakopljejo obsodbo.

26. Nevrednost služiteljev ne zmanjša učinka zakramentov

Čeprav je v vidni cerkvi dobremu vedno primešano zlo in včasih zasedajo nevredni ljudje najvišje položaje v službi besede in zakramentov, pa ti isti ljudje ne opravljajo službe v svojem, ampak v Kristusovem imenu ter služijo po njegovem naročilu in z njegovo avtoriteto. Zato se moremo posluževati njihove službe tako s poslušanjem Božje besede kot s prejetjem zakramentov. Hudobija teh ljudi ne more odpraviti učinka Kristusove naredbe, pa tudi milost Božjih darov ni zaradi tega zmanjšana in to tako dolgo, dokler se zakramenti prejemajo v veri in pravilno. Zakramenti imajo učinek zaradi Kristusove naredbe in obljube, četudi jih podeljujejo nevredni ljudje.

Izvajanje preiskave v zvezi z nevrednimi služitelji je seveda stvar cerkvene discipline. Tisti, ki so obtoženi in so bili po pričevanju prič (ki vedo za njihova zla dela), spoznani za krive, morajo biti odstavljene.

27. Krst

Krst ni le znak izpovedovanja vere in znamenje razločevanja, po katerem se kristjani ločijo od nekrščenov, ampak je tudi znamenje preporoda ali novega rojstva, in orodje, po katerem so tisti, ki ga pravilno prejmejo, vcepljeni v cerkev; po Svetem Duhu so vidno podpisane in zapečatenne obljube odpuščanja grehov ter naše posvojitve kot Božjih sinov; v moči molitve k Bogu je vera potrjena in milost povečana.

Krst malih otrok je treba nedvomno obdržati v cerkvi, saj se povsem sklada s Kristusovo naredbo.

28. O Gospodovi večerji

Gospodova večerja ni le znamenje medsebojne ljubezni, ki so jo dolžni imeti kristjani med sabo, ampak zakrament naše odkupitve po Kristusovi smrti. Tistim, ki ga upravičeno, vredno in z vero zaužijejo, je kruh, ki ga lomimo, deležnost Kristusovega telesa, podobno je blagoslovljeni kelih deležnost Kristusove krvi. Nauk o transsubstanciaciji (premeni bistva kruha in vina) pri Gospodovi večerji se ne da dokazati iz Svetega pisma, ampak je v nasprotju s čistim naukom Pisma, saj sprevača naravo zakramenta in je povzročil vzpon mnogih praznoverij. Kristusovo telo se pri Večerji daje, jemlje in zauživa samo na nebeški in duhovni način. Sredstvo, po katerem se prejme in zaužije Kristusovo telo v Večerji, je vera.

29. Hudobni, ki so deležni Gospodove večerje, ne zauživajo Kristusovega telesa

Hudobni in tisti brez žive vere sicer fizično in vidno »z zobmi grizejo« (kot pravi sveti Avguštín) zakrament Kristusovega telesa in krvi. Taki vseeno niso deležni Kristusa, ampak z jedenjem in pitjem tega tako zelo pomenljivega znamenja ali zakramenta, sami nase

kličejo obsodbo.

30. O zauživanju pod obema podobama

Keliha našega Gospoda se ne sme odrekati laikom. Po Kristusovi postavitvi in zapovedi se morata vsem kristjanom enako podeljevati obe sestavini Gospodovega zakramenta.

31. O Kristusovi daritvi, dokončani na križu

Kristusova žrtev, ki je bila izvršena enkrat, je popolna odkupnina, sprava in zadostitev za vse grehe sveta, tako izvorni kot osebne. Poleg te ene same zadostitve ne obstaja nobena druga. Posledično so govornice o mašnih daritvah, pri katerih naj bi mašnik daroval Kristusa za žive in mrtve, da bi bili le-ti odrešeni muk in krivde, bogokletne zgodbice in nevarna prevara.

32. O kleriški poroki

V nobeni Božji postavi ni ukazano, da se morajo škofje, prezbiterji ali diakoni zaobljubiti k celibatu ali vzdržnosti od poroke. Zato velja tudi zanje, kot za vse ostale kristjane, da se poročijo skladno s svojo odločitvijo, ko presodijo, kaj je koristnejše za rast pobožnosti.

33. Izobčeni: kako se jim moramo izogibati

Če je bil kdorkoli obtožen in s strani cerkve zakonito izključen iz njenega občestva in izobčen, morajo nanj verni gledati kot na »pogana in cestninarja«, dokler se javno ne pokesa ter po razsodbi sodnika, ki ima ustrezno oblast v teh zadevah, spravi in ponovno sprejme v cerkev.

34. O običajih v cerkvi

Ni nujno, da so običaji in oblike bogoslužja povsod isti. Razlikujejo se skozi zgodovino. Spreminjajo se zaradi različnosti narodov, časov in navad ljudi, pri čemer je treba paziti, da se ne zapove ničesar, kar je v nasprotju z Božjo besedo. Kdorkoli bi po svoji osebni sodbi odkrito, hote in samovoljno prelomil tiste običaje in oblike cerkvenega bogoslužja, ki niso v nasprotju z Božjo besedo in jih je odobrila ustrezna oblast, si zasluži odkrito grajo. To pa zato, da si drugi ne bi drznili ravnati podobno in se pregrešiti zoper ustaljeni cerkveni red ali avtoriteto oblasti ter prizadeli vesti slabotnih bratov. Vsaka delna ali narodna cerkev ima pravico zapovedovati, spreminjati ali odpravljati obrede ali načine cerkvenega bogoslužja, ki jih je določila človeška avtoriteta, pri čemer je treba skrbeti, da vse služi v izgradnjo krščanskega ljudstva.

35. Homilije

Druga Knjiga homilij vsebuje pobožne in zdrave nauke, potrebne za naše čase, enako kot jih je vsebovala prva Knjiga homilij, izdana med vladavino Edvarda VI. Zatorej sodimo, da jih morajo služitelji marljivo in razločno brati v cerkvah, tako, da jih bo ljudstvo razumelo.

36. O posvetitvi škofov in služiteljev

Knjiga o škofovskem posvečenju in podeljevanju prezbiterskega in diakonskega reda [...] vsebuje vse stvari, potrebne za posvetitev in ordinacijo; v njej ni ničesar praznovernega ali brezbožnega. Zato razglamo, da so vsi, ki so posvečeni oziroma ordinirani v skladu s tem načinom, veljavno in zakonito posvečeni ali ordinirani.

37. O državi in civilnih oblasteh

Država ima v svetnih zadevah oblast nad vsemi ljudmi, tako nad kleriki kot laiki. Nikakršne oblasti pa nima v zadevah povsem duhovne narave. Priznavamo, da je dolžnost vseh, ki izpovedujejo vero v Evangelij, da spoštujejo zakonito civilno oblast in se ji pokoravajo .

38. O zasebni lastnini

Premoženje in lastnina kristjanov nista skupna, kot govorijo nekateri anabaptisti glede pravice do njiju, ter lastništva in posesti. Vsak pa je dolžan svobodno prispevati za revne skladno s svojimi zmožnostmi.

39. O kristjanovi prisegi

Prepričani smo, da Gospod Jezus Kristus, pa tudi njegov apostol Jakob prepovedujeta kristjanom nepotrebno in prenagljeno priseganje . Vseeno pa sodimo, da krščanska vera ne prepoveduje dajanja prisege, kadar to zahteva oblast v stvareh zvestobe in ljubezni, zato se mora opraviti, kot pravi prerok Jeremija, v pravičnosti, razsodnosti in resnici.